

ارزیابی نگرش مذهبی دانشجویان دانشگاه شهید باهنر کرمان (سال ۱۳۸۰)

Religious attitudes status of Bahonar University students ts, Kerman (2002)

Zohoor Ali Reza (PhD), Tavakolly Ali (M.S)

Available evidence has shown that religious attitudes have effects on all aspects of human life. Deep religious attitudes can prevent drugs, alcohol abuse and depression. This cross-sectional research was carried out in October of 2002 to evaluate religious attitudes of Bahonar University students in Kerman and its relationship with their demographic characteristics. The study was performed on 993 students by use of the multistage sampling method and Khodayarifard Questionnaire. The results of our study showed that religious attitude of 49% to be strong, 30% moderate, and 21% weak. A significant difference between male and female religious attitude scores was found. Regarding the religious attitude of students, we recommend logical religious education with more attention to related variables as necessary.

Key Words: Religious, attitudes, students

چکیده:

مقدمه: اگر چه مطالعات زیادی در زمینه اثرات نگرش مثبت به مذهب در سلامت روانی انجام نگرفته ولی شواهد نشان می دهند که نگرش مثبت به مذهب در تمام جنبه های زندگی بشر از جمله پیش گیری و کاهش فشارهای روانی، افسردگی و تمایل به استفاده از مواد مخدر و الکل نقش به سزایی دارد. این پژوهش به منظور ارزیابی نگرش مذهبی دانشجویان دانشگاه باهنر کرمان انجام گرفت.

ارزیابی نگرش مذهبی دانشجویان دانشگاه شهید باهنر کرمان (سال ۱۳۸۰)

دکتر علیرضا ظهور

دانشیار دانشگاه علوم پزشکی ایران (PhD) - اپیدمیولوژیست

علی توکلی

عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی کرمان (M.S)

روشی کار:

پژوهش به صورت مقطعی در پائیز ۱۳۸۰ روی ۹۹۳ نفر از دانشجویان دانشگاه شهید باهنر کرمان با روش نمونه گیری چند مرحله ای اجرا گردید. در این پژوهش سؤال های مربوط به تعیین نگرش مذهبی دانشجویان از پرسش نامه آقای دکتر خدایاری فرد که روایی و پایایی آن قبلاً مورد تأیید قرار گرفته، استخراج گردید.

نتایج:

حدود ۲۱٪ دانشجویان دارای نگرش مذهبی ضعیف، ۳۰٪ متوسط و ۴۹٪ قوی بوده اند. نگرش مذهبی دختران به طور معنی داری قوی تر از پسران بوده است. دانشجویان مقاطع تحصیلی بالاتر و همچنین دانشجویان با سنوات تحصیلی بیشتر از نگرش مذهبی ضعیفتری برخوردار بودند.

نتیجه گیری:

اجرای برنامه های کاربردی به منظور تقویت باورهای دینی و اعتقادات مذهبی در دانشجویان توصیه می گردد.

واژه های کلیدی: نگرش - مذهب - دانشجویان**مقدمه:**

گرچه تأثیر باورهای مذهبی در بهداشت روانی بسیار حائز اهمیت است ولی تا کنون کمتر مورد توجه قرار گرفته است. پژوهشگران نشان داده اند که باورهای مذهبی قوی سبب می شود که افراد کمتر به استفاده از مواد مخدر، بزهکاری، طلاق و خودکشی روی آورند (۱-۲) دور ماندن از باورهای اصیل مذهبی، راه را برای ابتلای فرد به کشمکش های درونی و روانی، احساس پوچی و بی هدفی و یأس و ناامیدی در برابر محرومیت ها، نامالایمات و فشارهای روانی هموار می کند (۳).

اختلال افسردگی یکی از شایعترین اختلالات روانی است (۴). اگر به علائم محوری افسردگی که شامل احساس ناامیدی، احساس تنهایی و عزت نفس بیمارگونه می باشد توجه کنیم، در می یابیم که بسیاری از بیماران افسرده خصوصاً دسته ای که کمتر عوامل زیستی در بروز آن دخالت دارند در غرقاب وابستگی های دنیایی و باورهای ذهنی نادرست غوطه ور شده اند. در جهان بینی توحیدی توکل به خداوند و اعتقاد به معاد، انسان را از ناامیدی که یکی از علائم محوری افسردگی می باشد مصون می دارد (۵).

عده ای از روان شناسان بر این باورند که نیمی از متغیرهای مربوط به سلامت روانی افراد بالغ، توسط باورهای مذهبی تبیین می شود. آن ها می گویند مذهب به انسان کمک می کند تا معنای حوادث زندگی مخصوصاً حوادثی که دردناک و اضطراب انگیزند را بفهمد و باعث دلگرمی و خرسندی مطبوعی در روان و روحیه او شود (۶-۱۰).

نتایج مطالعات متعددی در نقاط مختلف جهان، مذهب را به عنوان نیروی حمایت کننده در کاهش فشارهای روانی، تمایل به فساد و همچنین افزایش رضایت از زندگی معرفی کرده اند (۱۱-۱۲). در ایران نیز پژوهش های متعددی همبستگی معکوس معنی داری را بین نگرش مذهبی قوی با شدت افسردگی و سطح اضطراب افراد بالغ نشان داده اند (۶-۱۰). به عنوان مثال پژوهشی که در سال ۱۳۷۷ روی ۲۵۵ نفر از دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی ایران انجام گرفت نشان داد که بین نگرش مذهبی با شدت افسردگی همبستگی معکوس وجود داشته (۱۳) و پژوهشی که در سال ۱۳۷۹ روی ۳۳۵ دانشجوی دانشگاه علوم پزشکی مازندران انجام گرفت نشان داد که بین نگرش مذهبی با سطح اضطراب همبستگی معکوس وجود دارد (۱۴). با توجه به نقش مذهب در بهداشت روانی (۱۵-۱۶) و این که دانشجویان هر کشور متضمن سازندگی

حیات بودن والدین، تحصیلات والدین، رشته تحصیلی، دوره تحصیلی (شبهانه یا روزانه) و سال ورود به دانشگاه توجه شده است.

در این پژوهش دانشجویانی که بیش از ۹۰٪ کل امتیازها را کسب نموده‌اند از نظر نگرش مذهبی در گروه بسیار قوی، بین ۸۰ تا ۹۰ درصد در گروه قوی، بین ۷۰ تا ۸۰ درصد در گروه نسبتاً قوی، بین ۶۰ تا ۷۰ درصد در گروه متوسط، بین ۵۰ تا ۶۰ درصد در گروه نسبتاً ضعیف، بین ۴۰ تا ۵۰ درصد در گروه ضعیف و کمتر از ۴۰ درصد در گروه بسیار ضعیف طبقه بندی گردیده‌اند. بررسی تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار SPSS و آزمون‌های مجذور کای و χ^2 استفاده گردید.

نتایج:

میانگین سنی دانشجویان دختر $20.74 \pm 1/93$ و میانگین سنی دانشجویان پسر $21.37 \pm 2/47$ سال بوده است. حدود ۱۰ درصد دانشجویان در مقطع کاردانی، ۸۷ درصد در مقطع کارشناسی و ۳٪ در مقطع کارشناسی ارشد مشغول تحصیل بوده‌اند. حدود ۸۹٪ دانشجویان مجرد، ۹٪ متأهل و ۲٪ جدا شده یا مطلقه بوده‌اند. حدود ۶۴٪ دانشجویان روزانه و ۳۶٪ در دوره شبانه مشغول تحصیل بوده‌اند. حدود ۸۹٪ دانشجویان در زمان پژوهش دارای والدین، ۱٪ فاقد والدین، ۹٪ فاقد پدر و ۱٪ فاقد مادر بوده‌اند.

جدول شماره ۱ سطح نگرش مذهبی دانشجویان را در دو جنس نشان می‌دهد. همان طور که مشاهده می‌شود حدود ۲۱٪ دانشجویان دارای نگرش مذهبی ضعیف، ۳۰٪ متوسط و (۴۹٪) قوی بوده‌اند. نگرش مذهبی دختران به طور معنی داری قوی‌تر از پسران بوده است. ۵۶٪ دختران دارای نگرش مذهبی قوی بوده در حالی که تنها ۴۱٪ پسران از نگرش مذهبی قوی برخوردار بوده‌اند ($P < 0/05$).

و بالندگی فردای آن دیارند و سلامت جسمی و روحی تک‌تک آنان، منشأ اثرعادی بسیار مهمی در آینده آن کشور دارد، لزوم تحقیق در مورد وضعیت نگرش مذهبی دانشجویان در شرایط کنونی بیشتر احساس می‌گردد.

روش پژوهش:

این پژوهش به صورت مقطعی در پائیز ۱۳۸۰ روی دانشجویان دانشگاه شهید باهنر کرمان اجرا گردید. هدف اصلی پژوهش بررسی وضعیت نگرش مذهبی دانشجویان با توجه به مقطع تحصیلی (کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد)، دوره تحصیلی (روزانه یا شبانه) و همچنین سنوات تحصیلات دانشگاهی آنان بود. ابتدا ۶ دانشکده به صورت تصادفی انتخاب گردیدند. سپس از بین کلیه کلاس‌های درسی دانشجویان با در نظر گرفتن متغیرهای مذکور ۳۶ کلاس انتخاب شوند. در طی ۱۴ روز کاری با هماهنگی قبلی با اداره آموزش و اساتید، کلیه دانشجویان کلاس‌های منتخب به صورت گروهی با حضور پرسش‌گران به پرسش‌نامه‌های پژوهش، پاسخ دادند. در پایان با کنار گذاشتن ۶۴ پرسش‌نامه که ناقص تکمیل گردیده بود، ۹۹۳ پرسش‌نامه مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

پرسش‌نامه حاوی سؤال‌هایی مربوط به تعیین مشخصات دموگرافیکی و تعیین نگرش مذهبی بود. سؤال‌هایی نگرش مذهبی از پرسش‌نامه آقای دکتر خدایاری فرد (۱۷) که روایی و پایایی آن قبلاً مورد تأیید قرار گرفته، استخراج گردید. روایی سؤال‌ها به طور صوری مجدداً مورد تأیید متخصصان قرار گرفت. ضریب پایایی پرسش‌نامه با انجام آزمون مجدد روی ۸۰ دانشجو به فاصله سه هفته ۰/۹۲ به دست آمد.

برای تعیین عوامل مرتبط با سنجش نگرش مذهبی در دانشجویان در این پژوهش به متغیرهایی چون سن، جنس، وضعیت تأهل، محل سکونت، مقطع تحصیلی، در قید

با سطح تحصیلات پدرشان نیز همبستگی معکوس نشان داده است به طوری که حدود ۶۲٪ دانشجویانی که پدرشان بی سواد یا سواد ابتدایی داشته، ۴۹٪ دانشجویانی که پدرشان تحصیلات راهنمایی یا متوسطه داشته و ۳۹٪ دانشجویانی که پدرشان تحصیلات دانشگاهی داشته است از نگرش مذهبی قوی برخوردار بوده‌اند.

حدود ۴۶ درصد دانشجویان تحت بررسی در یکی از خوابگاه‌های دانشجویی، حدود ۲۳ درصد در خانه‌های استیجاری و ۳۱ درصد با والدین یا همسر خود زندگی می‌کردند. نسبت پسران ساکن در خانه‌های استیجاری حدود دو برابر دختران بوده است. نتایج نشان داد که نگرش مذهبی دانشجویانی که در خانه‌های استیجاری زندگی می‌کنند ضعیف‌تر از دانشجویانی که در خوابگاه دانشگاه یا در جمع خانواده زندگی می‌کنند. حدود ۲۸ درصد دانشجویانی که در خانه‌های استیجاری زندگی می‌کردند، دارای نگرش مذهبی ضعیف بوده در حالی که تنها ۱۹٪ سایر دانشجویان از نگرش مذهبی ضعیف برخوردار بوده‌اند ($P<0/05$). در این پژوهش رابطه‌ای بین نگرش مذهبی دانشجویان با وضعیت تأهل، دوره تحصیلی (روزانه یا شبانه) و در قید حیات بودن والدین مشاهده نگردید.

نتایج نشان داد که دانشجویان مقاطع تحصیلی پایین تر از نگرش مذهبی قوی تری برخوردارند به طوری که حدود ۵۰٪ دانشجویان مقاطع کاردانی و کارشناسی دارای نگرش مذهبی قوی بوده در حالی که این درصد در دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد و دکترای عمومی تنها ۳۲٪ بوده است ($P<0/05$).

نتایج همچنین نشان داد که دانشجویان با سنوات تحصیلی کمتر از نگرش مذهبی قوی تری برخوردار هستند. به طوری که حدود ۵۲٪ دانشجویان با سنوات تحصیلی کمتر از ۲ سال از نگرش مذهبی قوی برخوردار بوده، در حالی که این درصد برای دانشجویانی که ۳ تا ۴ سال سنوات تحصیلی داشته اند ۴۸٪ و برای دانشجویان با سنوات تحصیلی بیش از ۴ سال ۴۳٪ بوده است ($P<0/05$).

نگرش مذهبی دانشجویان با سطح سواد والدین همبستگی معکوس نشان داده است. به طوری که حدود ۶۰ درصد دانشجویانی که مادرشان بی سواد یا سواد ابتدایی داشته، ۴۶٪ دانشجویانی که مادرشان تحصیلات راهنمایی یا متوسطه داشته و ۳۶٪ دانشجویانی که مادرشان تحصیلات دانشگاهی داشته است از نگرش مذهبی قوی برخوردار بوده‌اند ($P<0/01$). نگرش مذهبی دانشجویان

جدول شماره ۱: سطح نگرش مذهبی دانشجویان دانشگاه شهید باهنر کرمان با توجه به جنس

سطح نگرش مذهبی	جنس		مرد		زن	
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
بسیار ضعیف	۲۰	۴	۴۸	۹/۸	۶۸	۶/۸
ضعیف	۱۸	۳/۶	۲۴	۴/۹	۴۲	۴/۲
نسبتاً ضعیف	۳۹	۷/۸	۶۴	۱۳	۱۰۳	۱۰/۴
متوسط	۴۳	۸/۶	۵۶	۱۱/۴	۹۹	۱۰
نسبتاً قوی	۹۸	۱۹/۶	۱۰۰	۲۰/۳	۱۹۸	۱۹/۹
قوی	۱۱۱	۲۲/۲	۹۰	۱۸/۳	۲۰۱	۲۰/۲
بسیار قوی	۱۷۲	۳۴/۳	۱۱۰	۲۲/۴	۲۸۲	۲۸/۴
جمع	۵۰۱	۱۰۰	۴۹۲	۱۰۰	۹۹۳	۱۰۰

بحث و نتیجه گیری:

بر اساس نتایج این پژوهش حدود ۲۱ درصد دانشجویان دارای نگرش مذهبی ضعیف، ۳۰ درصد متوسط و بقیه (۴۹٪) قوی بوده‌اند. پژوهشی که در سال ۱۳۷۷ روی ۲۵۵ نفر از دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی ایران انجام گرفت نشان داد که حدود ۲۳٪ از نگرش مذهبی ضعیف، ۵۷٪ متوسط و ۲۰٪ قوی برخوردار بوده‌اند (۱۳). پژوهش دیگری که در سال ۱۳۷۹ روی ۳۳۵ دانشجوی دانشگاه علوم پزشکی مازندران انجام گرفت نشان داد که حدود ۴٪ دانشجویان از نگرش مذهبی ضعیف، ۸۵٪ از نگرش مذهبی متوسط و بقیه (۱۱٪) از نگرش مذهبی قوی برخوردار بوده‌اند (۱۴). هر چند ابزار اندازه گیری پژوهش‌های فوق متفاوت بوده ولی نتایج بیانگر آنست که تنها حدود نیمی از دانشجویان از نگرش مذهبی قابل انتظاری برخوردارند.

نگرش مذهبی دختران به طور معنی داری قوی‌تر از پسران می‌باشد که با تعدادی از پژوهش‌های انجام شده در این زمینه همخوانی دارد (۱۸ و ۱۹). نگرش مذهبی دانشجویانی که والدین آن‌ها (به خصوص مادران) دارای تحصیلات بالاتری بوده‌اند نسبت به سایر دانشجویان ضعیف‌تر می‌باشد. با توجه به این که درصد بالایی از دانشجویان فعلی در دانشگاه دختر هستند و اینان مادران نسل بعدی می‌باشند، جا دارد مسئولان آموزش و پرورش، آموزش‌های فرهنگی و عقیدتی کاربردی‌تری را برای جوانان به ویژه دختران در سطوح مختلف تحصیلی اجرا نمایند.

بر اساس نتایج به دست آمده، دانشجویانی که در خوابگاه دانشگاه زندگی می‌کنند از نگرش مذهبی قوی‌تری نسبت به دانشجویانی که در خانه‌های استیجاری زندگی می‌کنند برخوردارند. لذا توصیه می‌شود که مسئولان امر در جهت فراهم آوردن تسهیلات بیشتر برای اسکان دانشجویان در خوابگاه‌های دانشگاه‌ها و ترغیب دانشجویان به سکونت در خوابگاه‌های دانشگاه‌ها، تلاش بیشتری مبذول نمایند.

با توجه به این که ضعف اعتقاد مذهبی و احساس از خودبیگانگی از عوامل مؤثر در اعتیاد و افسردگی جوانان شناخته شده (۳-۱) و حدود ۸٪ این دانشجویان حداقل از یکی از مواد مخدر (تریاک، هروئین، الکل) استفاده می‌کنند (۱۹) و ۳۲٪ آنان از درجاتی از افسردگی رنج می‌برند (۲۰) جا دارد که مسئولان با ایجاد برنامه‌های آموزشی متنوع و مناسب در جهت تقویت نگرش مذهبی آنان با قید فوریت اقدام نمایند. بسیاری از روان‌شناسان، مذهب را به عنوان نیروی حمایت‌کننده در کاهش فشارهای روانی، در افزایش عشق و علاقه به دیگران، تعهد و پای بندی به امور و امید به آینده معرفی کرده‌اند (۲۱، ۲۲). آنان بر این باورند که مذهب می‌تواند در افزایش رضایت از زندگی و شادابی نسل جوان نقش به‌سزایی داشته باشد. نظر به این که شاید نتوان به آسانی با پرسش چند سوال نگرش مذهبی را اندازه گیری نمود توصیه می‌شود که پژوهش‌های عمیق‌تر و گسترده‌تری در این زمینه انجام پذیرد.

منابع

- 9) Francis. listlie j, Lewis. John M, Brown. Lourence B, Philip. Cholk. Ronald et al: Personality and religion among under graduate students in the United Kingdom, United states. Australia and Canada, Journal of Psychology & Christianity, 1995, Abstract, 14, 280-262
- 10) W. Lurry Ventis: The relationships between religion and mental health. Journal of social issues, 1995, 15, 33-48
- ۱۱) رازفر «بررسی رابطه نگرش مذهبی و خویشتر داری در دانش‌آموزان سال دوم دبیرستانهای شهر تهران» پایان نامه فوق لیسانس دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه الزهراء، ۱۳۷۹ - ص: ۷-۱۵
- ۱۲) کریم اللهی منصوره، آقامحمدی معصومه «بررسی ارتباط بین اعتقادات مذهبی و افسردگی در دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی اردبیل، ۱۳۷۹». مقاله ارائه شده در اولین همایش بین المللی نقش دین در بهداشت روان، ۱۳۸۰، دفتر خلاصه مقالات ص: ۱۱۵-۱۱۱.
- ۱۳) عمران نسب محمد، روشن نژاد مهین دخت. بررسی ارتباط بین اعتقادات دینی و سلامت روان در دانشجویان کارشناسی دانشگاه علوم پزشکی ایران. سال ۱۳۷۷. خلاصه مقالات همایش تحقیقات علوم پزشکی در اسلام-تهران. ۱۳۸۰ ص: ۲۸
- ۱۴) عظیمی دولتی حمیده، ضرغامی مهرا. رابطه میزان اضطراب و تطابق مذهبی در دانشجویان علوم پزشکی مازندران سال ۱۳۷۹. خلاصه مقالات همایش تحقیقات علوم پزشکی در اسلام-تهران ۱۳۸۰. ص: ۳۶-۳۷
- 15) Koenig, HG., Hoken, HY. Religious coping and cognitive symptoms of depression in
- ۱) شجاعی زاده داوود، اسلامی احمد علی «بررسی میزان افسردگی و رابطه آن با نگرش فرد نسبت به مذهبی بودن در دانش‌آموزان سال آخر دبیرستانهای اسلام شهر، سال تحصیلی ۷۶-۱۳۷۵». مقاله ارائه شده در همایش تحقیقات علوم پزشکی در اسلام- دفتر خلاصه مقالات- ص: ۵۶
- 2) Gartner, J. Larson, D. B. & Allen, G (1991). Religious Commitment and Mental Health: A Review of the Empirical Literature, Journal of Psychology and Theology, 19, 6-26
- ۳) دوست محمدی هادی. نقش دین در بهداشت روان. خلاصه مقالات همایش نقش دین در بهداشت روان. آذر ۱۳۷۸، ص: ۱۳۹
- 4) Kaplam H.MD, Sadock B.MD and Grebb J.MD. synopsis of psych, arty, New York: Williams and wilkims, 1994; 518.
- ۵) اسداللهی قربانعلی. رابطه اعتقادات مذهبی در درمان بیماری های افسردگی. خلاصه مقالات همایش نقش دین در بهداشت روان. آذر ۱۳۷۸، ص: ۴۴-۴۱
- 6) Levin. J. SS. Vanderpool. H.Y.:Relation Factors in Physical Health and the Prevention of Illness; Prevention in Human Services 1991,9,41-64.
- 7) Veleriet, Deel and laurie A. Skokan; A Cognitive Model of Religions Influence on Health, Journal of psychology, 1997,12
- 8) Persaud, r. Why do psychiatrists Nealman, J., neglect religion. British Journal of medical psychology. 1995, Vol 68:169-78.

۲۰) ظهور علیرضا، موسی فرخانی احسان «شیوع افسردگی در دانشجویان دانشکده بهداشت کرمان و مقایسه آن با سایر دانشگاه های کشور» فصلنامه دانشگاه علوم پزشکی لرستان. سال سوم. شماره ۱۰. پاییز ۱۳۸۰. ص: ۴۳-۴۷

۲۱) ابراهیمی امرام، نصیری حمید «بررسی رابطه بین انگیزشهای مذهبی و کیفیت انجام فرائض دینی با میزان افسردگی و یأس و ناامیدی سالمندان آسایشگاه های اصفهان». خلاصه مقالات نخستین همایش سراسری روانپزشکی سالمندان- ساری، ۱۳۷۵، ص ۶۸-۶۷.

22) Kenneth D. Phillips, Richard L. Sowell, Charles Rush, Carolyn Murdaugh. Psychological and Physiologic Correlates of Perceived Health Among HIV – Infected Women. Southern Online journal of Nursing Research, Issue 3, Vol. 2, 2001, p:1-12

elderly medical patients psychosomatic. 1995:7(2): 369-75

۱۶) اسلامی احمد علی. وکیلی محمد. رابطه میزان افسردگی با نگرش مذهبی. خلاصه مقالات همایش تحقیقات علوم پزشکی در اسلام-تهران ۱۳۸۰. ص: ۸

۱۷) خدایاری فرد. گزارش طرح پژوهشی تهیه مقیاس اندازه گیری اعتقادات مذهبی دانشجویان دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی- دانشگاه تهران. ۱۳۷۸

۱۸) سلیمانی زاده لاله، ملایی تیمور آقا «بررسی میزان افسردگی و رابطه آن با نگرش مذهبی در دانشجویان دانشکده پرستاری و مامایی و بهداشت بندر عباس» مقاله ارائه شده در اولین همایش بین المللی نقش دین در بهداشت روان، ۱۳۸۰، دفتر خلاصه مقالات ص ۷۷.

۱۹) ظهور علیرضا. عوامل مؤثر در استفاده از سیگار و مواد مخدر در دانشجویان دانشگاه باهنر کرمان. سال ۱۳۸۰. فصلنامه اصول بهداشت روانی. سال سوم، پاییز و زمستان ۱۳۸۰، شماره ۱۱ و ۱۲. ص: ۹۹-۱۰۴

همکاری با فصلنامه

یکی از مؤسسات فرهنگی سفارش تهیه یک هزار نسخه را برای واحدهای وابسته خویش به ما داد. پس از تجدید چاپ شماره های فصلنامه، مؤسسه مزبور فقط یکصد نسخه تهیه کرد و در حال حاضر ۵۰۰ دوره از شماره ۱ تا ۱۴ موجود می باشند. از مؤسسات مختلف و افراد غیر دعوت می شود برای کتابخانه های عمومی و مراکز آموزشی نسبت به تهیه موجودی فصلنامه اقدام فرمایند.